

Handläggare
Gustaf Landahl
Telefon: 08 508 28 916**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2021-10-19 p. 14

Nationell strategi för miljöbalkstillsynen

Remiss från Naturvårdsverket

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö och hälsoskyddsnämnden har redan tidigare ställt sig bakom tanken kring en nationell miljötillsynsstrategi och förvaltningen är i stort sett positivt till det förslag som nu tagits fram.

Förvaltningen har en del synpunkter på förslagen framförallt vad gäller:

- Tillsynsaktiviteter som är svårfinansierade och där förslaget till nationell tillsynsstrategi inte har löst finansieringsfrågan. Det gäller t.ex. kartläggningen av gamla tillstånd, proaktivt arbete med förorenade områden och olaglig avfallshantering. Här skulle förslagen även behöva finansieras t.ex. med ökad statlig finansiering, om de ska komma till utförande.
- Tillsynsaktiviteter där ansvaret stat-kommun kan bli bättre som t.ex. att ett nationellt register för köldmedia vore bättre än att alla kommuner bygger upp egna samt att tillsynsvägledningen från Naturvårdsverket direkt till kommuner behöver bli bättre.

I förvaltningens synpunkter och förslag redovisas både vad strategin kan innebära för Stockholm samt förvaltningens synpunkter till utredningen som svar på remissen.

Bakgrund

En samlad strategi för tillsynen enligt miljöbalken var ett av flera förslag i miljötillsynsutredningen. De centrala myndigheterna i Tillsyns- och föreskriftsrådet (ToFR) har drivit ett arbete med att tillsammans med berörda myndigheter ta fram en strategi för miljöbalkstillsynen i Sverige.

Syftet med strategin är att

- få genomslag för nationella prioriteringar
- förenkla tillsynsmyndigheternas planering av tillsyn
- tydliggöra vad som ska följas upp

Naturvårdsverket inriktning är att strategin ska vara beslutad i slutet av år 2021.

Strategin får betydelse för kommunernas arbete eftersom det ska framgå i miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsplan hur nämnden tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin (Miljötillsynsförordning (2011:13) 1 kap, 8§).

Arbetet med att ta fram strategin har skett i samverkansgrupper för sju olika tillsynsområden. Grupperna, som bl.a. bestått av miljötillsynsmyndigheter från kommuner och länsstyrelser, har tagit fram lägesbilder och identifierat vad som är särskilt prioriterat inom det område gruppen ansvarar för. De numera sex tillsynsområdena är:

- Tillsyn natur, artskydd och områdesskydd m.m. (leds av Naturvårdsverket).
- tillsyn vattenverksamhet (leds av Havs- och vattenmyndigheten).
- Tillsyn miljöfarlig verksamhet (leds av Naturvårdsverket).
- Tillsyn förorenade områden (leds av Naturvårdsverket).
- Hälsoskyddstillsyn (leds av Folkhälsomyndigheten).
- Tillsyn avfall (leds av Naturvårdsverket).

Stockholms miljöförvaltning har varit representerad i grupperna för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Det planerade tillsynsområdet kemikalier har lyfts bort ur strategin med anledning av ändringarna som följer av den nya [marknadskontrollförordningen](#) som trädde i kraft 16 juli 2021. En konsekvens av ändringarna är att tillsynen av de flesta EU-förordningar som Kemikalieinspektionen ansvarar för numera omfattas av marknadskontrollförordningen istället för miljöbalken. Det innebär att bestämmelser om hur tillsynen av till exempel

Reach, CLP¹-förordningen och biocidförordningen ska genomföras nu ligger under marknadskontrollförordningen. Däremot omfattas inte tillsynen enligt Växtskyddsmedelsförordningen och nationell lagstiftning. För kommunernas kemikalietillsyn medför ändringarna att det för närvarande saknas rättsligt stöd för att ställa krav inom marknadskontrollområdet beträffande kemikalier.

Någon formell marknadskontrollmyndighet för kemikalietillsynen har ännu inte utsetts, och ett betänkande om kemikalietillsynen väntas komma i november.

Ärendet

Miljöförvaltningen har, genom medverkan i två av de sju samverkansgrupperna, kunnat bidra till dessa två tillsynsområden, men även fått en inblick i arbetet med framtagandet av strategin. Förvaltningen har konstaterat att förslagen till fokusområden/insatser i flera avseenden kommer att påverka kommunernas tillsynsarbete både till inriktning och omfattning.

De ingående myndigheterna hade inledningsvis valt att inte remittera strategin. Efter ytterligare påpekanden från bl.a. kommunala representanter, och där Stockholms miljöförvaltning varit drivande, valde Tillsyns- och föreskriftsrådet att remittera strategin, men då enbart på preciseringarna dvs det som rör de konkreta åtgärder och aktiviteter där tillsynsmyndigheterna pekas ut som utförare. Naturvårdsverket har således valt att inte be om synpunkter på val av fokusområden med tillhörande effektmål. Den inkom den 1 oktober med önskan om svar senast 2021-11-01. Strategin finns tillgänglig [HÄR](#) på Naturvårdsverkets hemsida.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av en grupp med representanter från avdelningarna för plan och miljö, hälsoskydd samt miljöanalys.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Redan i remissvaret över Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet (SOU 2017:63) framförde nämnden (MHN 2017-11-14 p.9) att MHN ställer sig bakom idén med tydligare mål och indikatorer för tillsynen men att framtagandet av sådana inte är ett helt enkelt arbete och att kommunerna måste involveras i ett sådant arbete.

En remiss av strategin till kommunerna, som ju har en stor del av det operativa tillsynsansvaret, borde ha planerats in från början och omfattat hela strategin, inte bara preciseringarna. Visserligen har medarbetare från kommuner involverats men strategin kan få en stor betydelse för landets miljö- och hälsoskyddsnämnder och borde därför remitterats så att innehållet dels kvalitetssäkras, dels förankrats bättre. Nu kommer tillsynsstrategin sent i förhållande till kommunernas tillsynsplanering för år 2022, vilket gör det svårare att beakta fokusområdena.

I det följande redovisas förvaltningens bedömning av de föreslagna fokusområdena, deras effektmål, åtgärder och tillsynsaktiviteter samt hur förslagen påverkar tillsynen i Stockholm. Förvaltningen har också valt att kommentera de delområden som berör staden.

Naturtillsyn

Av de fokusområden som är utvalda för naturtillsynen berörs Stockholms stad endast delvis av områdena *Invasiva främmande arter* och *Påverkan på naturvärden i grunda havsvikar*. Staden har inget aktivt jordbruk kvar och kvarvarande jordbrukslandskap ligger inom skyddat område som omfattas av tillsyn enl. 7 kap miljöbalken.

Invasiva främmande arter

Enligt Förordning (2018:1939) om invasiva främmande arter har länsstyrelsen ansvar för tillsynen. Invasiva arter påträffas ibland i samband med kommunens tillsyn av t.ex. infrastrukturprojekt, avfallshantering samt skyddad natur. Kommunen behöver stöd i hur frågan ska hanteras i sådana situationer. Kunskapsöverföring till kommunen, både i rollen som verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet, är också önskvärd.

Påverkan på naturvärden i grunda havsvikar

Grunda havsvikar är ett angeläget område att fokusera på, men fokusområdet skulle kunna breddas till att också gälla grunda insjövikar av särskild betydelse. Stockholm stad har en lång strandlinje längs Mälaren med grunda vattenmiljöer som är attraktiva för exploateringsprojekt, båtplatser, badanläggningar m.m.

Det är positivt att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten tar fram en gemensam vägledning om hur tillsyn av strandskydd och vattenverksamhet ska samordnas. Som det fungerar nu gör länsstyrelsen sin bedömning och kommunen sin gällande samma åtgärd. En samordning/ samprovning skulle minska administrationen och göra det lättare för sökande att göra rätt.

Ett handläggarstöd för genomförande av strandskyddstillsyn avseende påverkan på biologisk mångfald, samt förslag på villkor om återställelse kommer att vara mycket användbart i kommunens tillsyn.

Miljöfarlig verksamhet

Förvaltningen bedömer att lägesbilden beskriver situationen på ett bra sätt. Området miljöfarlig verksamhet omfattar ett mycket stort antal verksamheter av helt olika karaktär. Naturvårdsverket bedömer också att tillsynen verkar hanteras väldigt olika beroende på tillsynsmyndighet och -område. Tillsynserfarenheter från mindre verksamheter pekar också på en stor variation vad gäller verksamhetsutövarnas kunskapsnivå om regler och egenkontroll.

Sammantaget ger valet av fokusområdena möjlighet att utveckla tillsynen positivt.

Förvaltningen bedömer att effektmålen är rätt satta samt att föreslagna åtgärder och tillsynsaktiviteter är bra. För att kommunerna ska kunna delta behöver dock aktiviteterna planeras för i god tid så att de kan prioriteras och planeras in i tillsynsprogrammen. Förvaltningen har heller inga erinringar mot de operativa målen.

Förvaltningen anser att man bör komplettera exempellistan under rubrik 1.3.1 med vattendirektivet då implementeringen av detta direktiv genom svensk lagstiftning har direkt påverkan på tillsynen.

En viss del av tillsyn av de föreslagna åtgärderna går att ta betalt för, t.ex. en eventuell utökad tillsyn av fordonstvättar och fordonsverkstäder, medan inventeringen av befintliga tillstånd inte kan debiteras.

Fordonstvättar och fordonsverkstäder

Vad gäller fordonstvättar och fordonsverkstäder har Stockholm redan idag en väl utvecklad tillsyn och stora delar bedöms i nuläget i princip kunna rymmas inom den befintliga tillsynen.

Uppdaterade miljöbalkstillstånd

Den inventering av befintliga tillstånd och tillståndsvillkor som föreslås i strategin kommer att innebära en extra insats som det behöver avsättas resurser för. Det är svårbedömt hur stor arbetsinsats som krävs och detta.

Kvalitetssäkrad kontroll – utsläpp till vatten

Förvaltningen ser positivt på att Naturvårdsverket tar fram en tillsynsvägledning för tillsyn kopplad till flödesmätning och provtagning på avloppsreningsverk samt en webbaserad FAQ funktion. Det är bra om flödesmätningar och provtagningar blir enhetliga genom de centrala myndigheternas försorg.

Det kan påpekas att förvaltningen sedan många år har en väl utvecklad tillsyn av Stockholm vatten och avfall (SVOA) och att vi bedömer att både efterlevnad, egenkontroll och tillsyn håller hög kvalitet vad gäller reningsverken.

Små avlopp

Det är önskvärt att det i beskrivningen tas upp flera exempel på ”avloppsvatten” som faller inom 12 §, bl a länshållningsvatten, dvs. inte enbart avloppsvatten från vattentoaletter. Det ger stöd för tillsynsmyndigheten att ställa krav på längre gående rening än slamavskiljning för förorenat vatten, oavsett varifrån det kommer. I förlängningen borde lagstiftningen ses över och begreppet avloppsvatten borde ersättas med ”förorenat vatten” för att visa på bredden av problematiken.

Dagvatten

Förvaltningen delar utredningens bild av problemen med tillsyn av dagvatten. Miljö kvalitetsnormerna beskriver ett önskat tillstånd i recipienten och de bedömningsgrunder som finns inom vattenförvaltningen i dagsläget utgör underlag för att bedöma detta tillstånd. Det saknas helt nationella och enhetliga underlag i form av riktvärden för dagvatten och avloppsvatten för att göra enhetliga och korrekta bedömningar av nödvändiga åtgärdskrav på utsläpp. Att varje kommun med egna medel ska ta fram lokala riktvärden bedöms inte vara ekonomiskt rimligt och inte heller helt rättssäkert då bedömningarna, trots mellankommunal samverkan, kan skilja sig inom samma avrinningsområde. Behovet av nationell vägledning inom detta område är mycket stort. En generell synpunkt är att strategin enbart övergripande tar upp egenkontrollen och inte alls nämner recipientkontrollen. Båda är viktiga verktyg för att följa upp effekterna av såväl tillsynen som efterlevnaden av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram och behoven av utveckling vad gäller kontroll och miljöövervakning är stort. Detta framgår bland annat i SOU 2019:22 om Sveriges miljöövervakning – dess uppgift och organisation för en god miljöförvaltning.

Förvaltningen efterfrågar mer vägledning av vilka krav som kan ställas på utsläpp från befintliga verksamheter vars dagvatten leds direkt till recipient, samt vilka krav som kan ställas mot huvudmannen för utsläpp av dagvatten till recipient. Detta gäller särskilt i de fall belastningen är diffus och inga befintliga reningsanläggningar finns anmälda till tillsynsmyndigheten. Inom ramen för denna vägledning bör även uppföljning av verksamheternas egenkontroll vad gäller dagvattenpåverkan utvecklas.

Vägledning behövs även gällande hur krav kan ställas på verksamheter som var för sig inte står för betydande utsläpp, men

som tillsammans med andra verksamheter utgör en betydande påverkan på recipienten.

Energihushållning

Området är starkt kopplat till klimatfrågan och är därför av stor betydelse. Förvaltningen bedriver i nuläget arbete med energihushållning och energibesparingar i projektform. Sakkunskap finns därför redan idag i viss mån. Däremot finns få erfarenheter av praktiskt arbete med frågan inom tillsynen och svårigheten är att koppla sakkunskapen inom området till tillsynen.

För en framtida tillsyn inom området behövs tillsynen stärkas samtidigt som utbildningsinsatser riktade till inspektörer måste genomföras. Det är även viktigt att framhålla att kartläggningen av objekt inte kan finansieras genom tillsynsavgifter däremot kan tillsynen av enskilda objekt, åtminstone till dels, finansieras med avgifter.

Att centrala myndigheter tillhandahåller vägledning men också utbildning är av central betydelse för att få en effektiv tillsyn.

Köldmedia (f-gaser) (saknas som delområde)

Köldmedia fanns tidigare med som ett delområde i tillsynsstrategin men är borttaget i den nu remitterade versionen. Förvaltningen menar att detta är olyckligt eftersom det är ett viktigt område för att både få bukt med ozonnedbrytande ämnen och växthusgasutsläpp. Förvaltningen föreslår därför att det tas in igen som delområde. Därtill vill förvaltningen påtala att framtagande av en nationell e-tjänst för rapportering av köldmedia har diskuterats i många år och hittills har så inte skett av Naturvårdsverket. Önskemålet kvarstår dock, för ur ett nationellt perspektiv är det bäst och effektivast med ett gemensamt system där rapportering/inhämtning av data kan ske. Det finns flera anledningar till detta:

- Det är oerhört resurskrävande för alla kommuner att bygga upp egna system för denna hantering
- En del kommuner hinner bara med att granska köldmedierapporterna genom stickprovskontroller, vilket gör att mycket av tillsynen och informationen missas
- Det vore enklare för alla kylfirmor/operatörer om de kan använda ett system oavsett i vilken kommun de utför kontroller eller verkar i.

I dagsläget så håller förvaltningen på att försöka utveckla en prototyp för digital köldmedierapportering och vi kan gärna dela med oss av kunskapen till t.ex. Naturvårdsverket.

Hälsoskydd

Förvaltningen ställer sig bakom utredningen vad gäller hälsoskydd och val av fokusområden men vill skicka med några detaljsynpunkter under respektive delområde.

Inomhusmiljö i bostäder

I delområdet inomhusmiljö skrivs att vuxna och barn till vårdnadshavare med lägre utbildningsgrad i högre utsträckning bor i hyresrätter, är trångbodda och rapporterar i högre grad problem i sin inomhusmiljö i jämförelse med vuxna och barn till vårdnadshavare med högre utbildningsgrad (4, 6, 7). Erfarenheten i Stockholm är att de som bor i dessa miljöer anmäler olägenheter till förvaltningen i lägre grad än i de mer välbeställda områdena. Därför bedrivs riktad bostadstillsyn i dessa områden.

Likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet

I texten om anmälningsärenden bör det läggas till att anmälan ska ha kommit in till tillsynsmyndigheten senast 6 veckor innan verksamheten startas.

Förvaltningen är positiv till att Socialstyrelsen arbetar fram ett uppdaterat vägledningsmaterial för att bättre kunna möta dagens behov av tillsynsvägledning, särskilt mot bakgrund av att anmälningsplikten numera omfattar inte bara verksamheter med risk för blodsmitta utan även verksamheter med risk för annan smitta.

Bassängbad

Förvaltningen är positiv till den föreslagna tillsynsaktiviteten om att tillsyn ska ske på alla anmälningspliktiga bassängbad under 2022-2024 och att de nya råden med tillhörande vägledning ska tillämpas. Då den fasta årlig avgiften för bassängbaden i Stockholm är konstruerad så att tillsynsbesök görs vart fjärde år kommer Miljöförvaltningen i Stockholm att behöva ytterligare ett år på sig för att kunna utföra tillsynen. Däremot har förvaltningen skickat ut information om de nya råden till alla bassäng bad under 2021 och tillsyn bedrivs redan i enlighet med de nya råden.

Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola. Extra fokus under perioden är städning

Frekventerad tillsyn av förskola och skola inom Stockholm har under lång tid utförts och är välutvecklad. Det föreslagna fokusområdet bedöms kunna inrymmas i nuvarande tillsyn.

Förvaltningen ser behov av att delområdet Barns offentliga inomhusmiljöer bör kompletteras där störande buller från fasta installationer m.m. lyfts fram på ett tydligare sätt.

Förorenade områden

Förvaltningen är positiv till valet av fokusområden och förslagen som redovisas för att utveckla tillsynen inom området. Effektmålen, föreslagna åtgärderna och tillsynsaktiviteterna bedöms vara rätt satta, men ser att denna prioritering är svårfinansierad på grund av avsaknaden av aktiva verksamhetsutövare. Här bör övervägas andra finansieringar av denna tillsyn t.ex. med statliga medel. Vidare bör det finnas medel att söka för att ta fram ansvarsutredningar, och vägledning som riktar sig mot tekniska förvaltningar.

Tillsyn av prioriterade förorenade områden med riskklass 1 och 2

Förvaltningen anser att det är viktigt att ha med sig i arbetet med förorenade områden att riskklassen oftast bara baserar sig på arkivstudier. Klassningen kan grunda sig på hur omfattande verksamheten varit i tid och storlek, och på vilka mängder farliga kemikalier som använts, eller som den som klassat antagit ha använts. Ibland har bara branschtypiska kemikalier angetts och det finns inte ens fakta för den aktuella verksamheten. Förvaltningen har i några fall haft riskklass 1- objekt som efter undersökning kunnat klassas ner till riskklass 3 (låg risk).

MIFO-inventeringen (MIFO står för Metodik för inventering av förorenade områden) har främst varit inriktad på nedlagd verksamhet vilket innebär att det oftast inte finns någon betalningsansvarig. Förvaltningen vill därför framhålla att tillsynen av MIFO-områden är svårfinansierad. Förvaltningen har exempelvis flera bostadsrättsföreningar där det tidigare funnits annan nedlagd verksamhet, som kemptvätt eller ytbehandling i fastigheten.

För att kunna söka statliga bidrag om det inte finns någon betalningsansvarig krävs både en ansvarsutredning som kan vara omfattande och kostsam att ta fram och att någon teknisk förvaltning inom kommunen vill ta på sig att vara huvudman för undersökningar och åtgärder.

Stockholm har vidare många förorenade områden som kan behöva undersökas och kanske åtgärdas som inte är ett MIFO-objekt i riskklass 1 eller 2. Många av dem utgörs av förorenade fyllnadsmassor som inte kan kopplas till någon verksamhetsutövare eller betalningsansvarig. Dessa objekt kan vara lika angelägna att undersöka och eventuellt åtgärda.

Anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH

Det är positivt att det förslås att Naturvårdsverket och länsstyrelserna ska uppdatera sitt vägledningsmaterial som ett led i

arbetet mot effektmålet att handläggningen av ärenden ska ske rättssäkert, mer effektivt och med miljömässigt motiverade krav.

Arbetet som förvaltningen idag bedriver inom tillsynsområdet är mycket händelsestyrt. Merparten av tillsynstiden åtgår till hantering av de ärenden som löpande inkommer. Förvaltningen delar därför bedömningen att det finns ett behov av att förenkla och effektivisera handläggningen vilket förhoppningsvis kan medföra att det frigörs tid till egeninitierad tillsyn och, som det påpekas i strategin, även underlättar för de som avser att vidta avhjälpandeåtgärder.

Vattenverksamhet

I Stockholm är det Länsstyrelsen som har ansvar för tillsynen av vattenverksamhet. Förvaltningen bedömer att en stor del av tillsynen beträffande vattenverksamheter är styrd av utifrån kommande ärenden och en mycket liten del är egeninitierad. Vidare bedömer förvaltningen att det i dagsläget inte sker särskilt många uppföljande tillsynsbesök. Mörkertalet vad gäller olika former av svarbyggen med påverkan på vatten är stort, inte bara i Stockholmsområdet utan nationellt. Detta bör tydligare framgå av underlaget och en lösning på problemet, dvs. hur denna tillsyn ska finansieras, behöver diskuteras.

Förvaltningen bedömer att det borde gå att tydligare samordna tillsyn mellan t.ex. miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet och strandskydd då många åtgärder eller aktiviteter inbegriper alla tre tillsynsområden. Två exempel som är vanligt förekommande i Stockholm är vattenbortledning i bergtäkter samt anläggande av bryggor och pirar.

Det är viktigt med vägledning i hur en samordnad bedömning ska göras. Detta gäller exempelvis i de fall en verksamhet ska prövas i relation till miljökvalitetsnormerna för vatten, och främst då de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. Det är i dagsläget många gånger oklart om prövningen ska ske inom ramen för anmälan om vattenverksamhet, dispensansökan för strandskydd eller på något sätt samordnat.

Vattenuttag

Förvaltningen ser ett behov av bättre samordning mellan länsstyrelsens och kommunens tillsyn då det i dagsläget är två parter som delvis bedriver tillsyn på "samma vatten".

Avfall

Förvaltningen tycker att lägesbilden beskriver avfallsområdet på ett bra sätt. Från lägesbilden har man valt att fokusera på områdena masshantering, illegal verksamhet och återvinning av avfall så att

det upphör att vara avfall. Det är bra val av fokusområden men man får inte glömma bort de andra områdena i lägesbeskrivningen. En plan måste finnas för att ta tag i dem längre fram. Nedskräpningen t.ex. är en viktig fråga för Stockholm.

Fokusområden

De valda fokusområdena är

1. masshantering,
2. illegal verksamhet och
3. återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall

Förvaltningen är mycket positiva till valet av fokusområden, i synnerhet masshantering och illegal verksamhet. Det är utmärkt att man avser att ta fram tillsynsvägledning och initiera gemensamma projekt inom områdena. Tillsyn leder till större lagefterlevnad och det behövs vägledning för att kommunerna ska arbeta på ett likartat sätt och göra likartade bedömningar.

I dagsläget läggs mycket tid på tillsyn på seriösa företag som anmält eller har tillstånd för sina verksamheter. Tillsyn av dessa verksamheter behövs men att rikta strålkastarljuset på andra sektorer och på uppsökande av verksamheter som inte finns i kommunernas eller länsstyrelsernas register såsom strategin föreslår är utmärkt. Det handlar dels om att undvika felaktig hantering av avfall som leder till miljöskada och dels om att upprätthålla en rättvis konkurrens mellan företagen. Det kan vara svårt för ett seriöst företag att konkurrera med en verksamhet som bedriver illegal avfallshantering.

Förvaltningen tycker att effektmålen är rätt satta.

De föreslagna åtgärderna och tillsynsaktiviteterna är bra och förvaltningen bedömer avfallsområdet som mycket högt prioriterat. För att kommunerna ska kunna delta behöver dock aktiviteterna planeras för i god tid så att de kan prioriteras och planeras in i tillsynsprogrammen. Förvaltningen har inga erinringar mot de operativa målen.

De tre valda fokusområdena ryms delvis inom befintlig tillsyn i Stockholm. Förvaltningen har påbörjat tillsynsprojekt vad gäller massor och förvaltningen planerar riktad tillsyn på transportörer (drygt 300 i Stockholm). Satsningarna på illegal avfallshantering ser förvaltningen som högt prioriterad men ser svårigheter med hur den ska finansieras.

I vägledningsarbetet vad gäller illegal verksamhet så föreslår förvaltningen att man tar hjälp av andra kompetenser än de som arbetar med miljötillsyn. Det skulle t.ex. kunna vara polis, seriösa och samvetsgranna verksamhetsutövare som vet hur avfallsbranschen fungerar och kunniga inom ekonomisk

brottslighet/kreativ bokföring. Även i tillsynen behövs dessa kompetenser för att hitta och hantera illegal verksamhet. Varje kommuns miljökontor kan inte ha dessa kompetenser men ett förslag är att länsstyrelserna har handläggare med sådan kompetens och att dessa hjälper miljökontoren i tillsynen.

Eftersom rapporter från Interpol och polisen visar att det förekommer omfattande illegal verksamhet inom avfallsområdet kan miljöskyddsinspektörernas arbetssituation komma att förändras om tillsynen alltmer riktas mot en kriminell sektor. Det kan uppstå fler obehagliga och hotfulla situationer men hur det verkligen kommer att påverka tillsynen och vad inspektörerna behöver för att kunna hantera detta vet förvaltningen inte i dagsläget. Denna aspekt kan dock vara värd att ha med sig i arbetet med tillsynsstrategin och kommande vägledningar.

Andra övergripande synpunkter

Tillsynsvägledningen måste bli bättre

Arbetet med den nationella miljötillsynsstrategin har som ett syfte att ensa tillsynen bland de operativa tillsynsmyndigheterna. I detta arbete kommer behovet av tillsynsvägledning behöva öka. Förvaltningen vill här påpeka vikten av att Naturvårdsverket tar ett större ansvar för att ge direkt tillsynsvägledning till kommunerna och inte bara hänvisa kommunerna till länsstyrelserna. Fördelen är att tillsynen på så vis snabbare kan utvecklas och därtill blir mer likartad mellan de olika operativa tillsynsmyndigheterna.

Digitaliseringen har förbisetts

Just nu pågår en omfattande digitalisering i samhället och landets kommuner arbetar febrilt med att på olika sätt underlätta för verksamhetsutövare och invånare samtidigt som kommunens eget arbete kan effektiviseras. Ett exempel på detta är för köldmedierapporteringen (se ovan). En ökad digitalisering kan också öka rättssäkerheten genom till exempel att inspektörens stöd stärks och att enhetligheten ökar. Förvaltningen saknar ett sådant perspektiv i den nationella strategin.